

KOHEZIJSKA POLITIKA PODPIRA TURIZEM V GORSKIH OBMOČJIH

ALI STE VEDELI?

V gorah se nahajajo številne priznane turistične destinacije, ki privabljajo precej obiskovalcev. Samo Alpe vsako leto obiše 120 milijonov turistov. Turistične dejavnosti se od ene evropske regije do druge zelo razlikujejo, saj zajemajo različne sezonske ponudbe, ustrezajo različnim profilom obiskovalcev in nudijo različne vrste turizma (npr. pustolovski, naravni, kulturni in gastronomski).

ZAKAJ PA JE TURIZEM TAKO POMEMBEN?

V gorskih regijah je turizem glavno gonilo razvoja, saj pomaga spodbujati lokalno gospodarstvo, storitve in infrastrukturo. Turizem je ključno orodje za promocijo naravne in kulturne dediščine gorskih regij, vendar pa nekatere prakse ter pritisk množičnega turizma lahko škodijo okolju.

KAKŠNE REŠITVE NAJDEMO V GORAH?

Danes prebivalci in obiskovalci gorskih regij iščejo nove načine za povezovanje turističnega sektorja s spoštovanjem naravnih ekosistemov, na primer z zmanjšanjem količine odpadne plastike, iskanjem rešitev za zmanjšanje pritiska turizma ali izbiro okolju prijaznejših načinov potovanja. V gorskih območjih razvijajo tudi nove turistične pakete, da bi tako bolje ovrednotili svojo kulturno dediščino in lokalne dobrine ter popestrili svojo turistično ponudbo.

Evropska unija s pomočjo svoje kohezijske politike spodbuja nove in bolj trajnostne oblike turizma v gorah.

Vas zanima več? Obrnite stran!

Projekt je financiran s sredstvi Generalnega direktorata za regionalno in mestno politiko Evropske unije v skladu s sporazumom o nepovratnih sredstvih št. 2020CE16BAT209.

Konec uporabe turistične plastike v gorah!

V Pirenejih so plastični odpadki za enkratno uporabo prisotni v rekah, odkrili pa so jih celo v ribjih telesih. Eden od razlogov za takšno kopičenje plastike so odpadki, ki jih za seboj pustijo turisti.

Da bi bil turizem lahko združljiv z ohranjanjem gorskih ekosistemov, v okviru projekta PLASTICOPYR raziskujejo učinek plastike, ki jo za seboj pustijo turisti, s pomočjo znanosti za državljane. V praksi lahko lokalni domačini pri projektu sodelujejo tako, da zbirajo informacije in podatke o plastiki, ki je prisotna na njihovem lokalnem območju v Pirenejih, in jih pošljejo raziskovalnim organizacijam, ki sodelujejo v projektu. Podjetja, ki delujejo v gorah, se bodo nato posvetila razvoju poslovnih načrtov za spodbujanje krožnega gospodarstva, zlasti na stičišču med proizvodnjo plastike in turističnim sektorjem. Največ koristi bodo imeli od teh dejavnosti prav lokalni prebivalci, saj se bo zmanjšala stopnja onesnaženosti pirenejskih ekosistemov s plastiko, oblikovali pa bodo tudi novo čezmejno strategijo in poslovne modele za zmanjševanje količine plastike.

Gorsko območje: Pireneji (Andora, Francija, Španija)
Kohezijska podpora: Evropski sklad za regionalni razvoj prek programa Interreg POCTEFA
Obdobje: 2019–2022
Spletna stran: <https://plastic0pyr.wordpress.com/>

ASCENT

Trajnostne in varne rešitve za gorski turizem

© ASCENT

Z razvojem družbenih medijev se je priljubljenost gorovja Trolltunga na Norveškem povečala s 1.000 obiskovalcev leta 2009 na 88.000 obiskovalcev leta 2018. Porast števila obiskovalcev je sicer spodbudil razvoj lokalnih podjetij in prispeval k ustvarjanju novih delovnih mest, prinesel pa je tudi več odpadkov, ki ogrožajo občutljivo vegetacijo, kakovost vode in črede divjih severnih jelenov. Novi obiskovalci gorovja Trolltunga so večinoma neizkušeni in neustrezno pripravljene popotniki v neustreznih oblačilih in z neprimerno opremo.

Leta 2015 je po smrti 24-letne študentke, ki je med fotografiranjem padla s pečine, postalo še bolj jasno, da je treba zavarovati pohodniške poti gorovja Trolltunga in poskrbeti za njihovo trajnost. V tesnem sodelovanju z lokalno skupnostjo so za doseg tega cilja v okviru projekta ASCENT izvedli številne ukrepe. Mednje spadajo nova neposredna pot od parkirišča Odda do gorovja Trolltunga, ki so jo zgradili s pomočjo 15-tonskega bagra, namestitvev oznak v obliki rdeče črke T na pobočjih, kar obiskovalcem pomaga, da ne skrenejo z glavne poti, ter uvedba gorske straže. Za izgradnjo pilotne poti, ki je odporna proti močnim padavinam in težavam z erozijo, so uporabili ovčjo volno. Gre za tradicionalno gradbeno metodo, ki so jo uporabljali v času Rimljanov in ki predstavlja naravno alternativo geotekstilnim materialom. Ko dežuje, se v volno ujame gramoz, voda pa lahko odteka, zaradi česar ne prihaja do erozije poti. Zahvaljujoč tem ukrepom je obiskovalcem zdaj na voljo jasno načrtana in varnejša pot do najlepših razglednih točk gorovja Trolltunga. Z ukrepi pa so zmanjšali tudi učinek hoje obiskovalcev skozi naravni habitat.

Gorsko območje: gorovje Trolltunga (Norveška)
Kohezijska podpora: Evropski sklad za regionalni razvoj prek programa Interreg Northern Periphery in programa Arctic
Obdobje: 2018–2021
Spletna stran: <https://www.ascent-project.eu/>

Turizem na osnovi električnih koles v manj poznanih alpskih krajih

Projekt PARKRADE je bil namenjen razvoju trajnostnega turizma na nekaterih najbolj izoliranih in gospodarsko najrevnejših območjih italijansko-avstrijskih Alp.

Projekt obsega razvoj čezmejnega omrežja za izposajo električnih koles, da bi lahko vsi kolesarji, tudi začetniki, uporabljali bolj trajnostne možnosti potovanja na svojih počitnicah. Obiskovalci lahko načrtujejo svoja potovanja po teh destinacijah z brezplačno mobilno aplikacijo Andromake, ki so jo razvili v okviru projekta, ter izberejo električna kolesa in druge možnosti intermodalne mobilnosti. Aplikacija ponuja tudi hitre nasvete o bližnjih znamenitostih, kot so polnilne postaje za električna kolesa, razgledne točke in možnosti za osvežitev.

© Andromake GmbH

Gorsko območje: italijansko-avstrijske Alpe
Kohezijska podpora: Evropski sklad za regionalni razvoj prek programa Interreg Italia-Austria
Obdobje: 2018–2020
Spletna stran: <https://www.andromake.at/parkrade>

GEOSTARS

Čezmejni turizem opazovanja zvezd

Na Kreti (Grčija) in Cipru so gore najbolj osiromašena in redko poseljena območja. Pomanjkanje poslovnih priložnosti na teh območjih povzroča odseljevanje in staranje lokalnega prebivalstva.

© Geostars

Za krepitev gospodarskega razvoja teh območij so v letu 2018 lokalni in nacionalni akterji začeli z izvajanjem novega projekta GEOSTARS. Cilj projekta je bil ustvariti novo turistično ponudbo v teh gorah, ki bi temeljila na opazovanju zvezd. Zahvaljujoč projektu GEOSTARS se je z razširitvijo nabora turističnih možnosti povečala privlačnost 3 Unescovih globalnih geoparkov (geopark Troodos, Sitia in Psiloritis), ki že obstajajo v teh gorah.

V geoparku Sitia na Kreti so v okviru projekta GEOSTARS denimo financirali izgradnjo novega observatorija. Nova infrastruktura bo v gorovje Sitia privabila več obiskovalcev, vključno z astronomi, opazovalci zvezd, raziskovalci in običajnimi turisti, kar bo prineslo več možnosti za zaposlitev v turističnem sektorju. Več o zvezdah bodo lahko izvedeli tudi lokalni otroci, ki si bodo v okviru šolskih obiskov lahko ogledali observatorij.

Gorsko območje: gorovja Troodos, Zakros in Alaias (Ciper, Grčija)
Kohezijska podpora: Evropski sklad za regionalni razvoj prek programa Interreg V-A Greece-Cyprus
Obdobje: 2018–2021
Spletna stran: <http://geostars.eu/>

VLAŠKA KULTURNA POT

Kulturne poti in pašništvo v Karpatih

Pastirstvo je dolga stoletja igralo pomembno vlogo v kulturni in duhovni identiteti naseljencev v gorah. Danes pa številne od teh nomadskih živinorejskih poti izginjajo, zato je v nevarnosti tudi obstoj njihove dediščine.

Na obmejnem delu med Poljsko in Ukrajino je nastala vlaška kulturna pot, katere namen je ohraniti znanje in dediščino pastirstva na teh območjih, ki je služilo kot motor lokalnega razvoja. Vlaška kulturna pot privablja obiskovalce s pestro turistično ponudbo, ki obsega srečanja o zgodovini pastirstva, delavnice izdelovanja tradicionalnih pastirskih glasbil, objave o pastirskih običajih in tradicijah ter še mnogo več.

© Wallachian Culture Trail

Prebivalci gora lahko izkoristijo svojo dediščino za spodbujanje gospodarske rasti na lokalnem območju, hkrati pa ohranjajo tudi znanje in veščine, povezane s pastirskimi praksami.

Gorsko območje: gorovje Karpati (Poljska, Ukrajina)
Kohezijska podpora: Evropski sklad za regionalni razvoj prek programa Interreg Poland-Belarus-Ukraine
Obdobje: 2019–2021
Spletna stran: <https://carpathianculture.eu/wallachian-culture-trail/>

KAJ JE MONTANA174?

Montana174 je komunikacijska kampanja, katere namen je obveščati gorsko prebivalstvo o številnih priložnostih, ki jih nudi kohezijska politika na gorskih območjih.

Kohezijska politika na gorskih območjih omogoča sredstva za krepitev digitalnih in socialnih inovacij, pospeševanje ublažitve podnebnih sprememb in prilagoditve nanje, podporo turizmu, spodbujanje zaposlovanja mladih in izboljšanje mobilnosti.

www.montana174.org

Ta publikacija odraža izključno avtorjevo stališče. Evropska komisija ni odgovorna za kakršno koli uporabo informacij, ki jih vsebuje navedena publikacija.

